

Sag C-286/24**Anmodning om præjudiciel afgørelse****Dato for indlevering:**

23. april 2024

Forelæggende ret:

Supremo Tribunal de Justiça (Portugal)

Afgørelse af:

4. marts 2024

Appellant:

Meliá Hotels International, S.A.

Indstævnt:

Associação Ius Omnibus

[Udelades]

Supremo Tribunal de Justiça (øverste domstol)**7.ª Secção (syvende afdeling)**

[Udelades]

[Identifikationsoplysninger om sagen og retten]**I. FAKTISKE OMSTÆNDIGHEDER**

1 ASSOCIAÇÃO IUS OMNIBUS har anlagt et særligt anerkendelsessøgsmål om fremlæggelse af dokumenter mod MELIÁ HOTELS INTERNATIONAL, S.A., og har i det væsentlige nedlagt følgende påstande:

1. Europa-Kommissionen underrettes med henblik på, at den, hvis den ønsker det, kan indgive skriftlige bemærkninger til retten om selskabets anmodning.

2. Sagsøgte underrettes med henblik på, at denne på den dato, det tidspunkt og det sted, som retten angiver, fremlægger de dokumenter, der er opregnet i

stævningens punkt 62, på en sådan måde, at de er eller gøres tilgængelige for sagsøgeren, eventuelt ledsaget af de foranstaltninger til sikring af forholdsmæssigheden, som retten finder hensigtsmæssige.

Eller subsidiært:

3. Retten fastslår, hvilke af de dokumenter, som er opregnet i stævningens punkt 62, eller andre dokumenter, som retten tager i betragtning, der er strengt nødvendige for, at sagsøgeren kan fastslå, om generelle interesser er blevet berørt, og om forbrugere med bopæl i Portugal er blevet berørt af de konkurrencebegrænsende praksisser, der er omhandlet i stævningen, om praksisserne har påført dem skader, og hvilket beløb disse skader andrager.

4. Sagsøgte underrettes med henblik på, at denne fremlægger disse dokumenter på den dato, det tidspunkt og det sted, som retten angiver, på en sådan måde, at de er eller gøres tilgængelige for sagsøgeren.

Under alle omstændigheder:

5. Der gives adgang til de dokumenter, der er strengt nødvendige for, at sagsøgeren kan fastslå, om generelle og individuelle homogene interesser er berørt, og om forbrugere med bopæl i Portugal har ret til kompensation for skader som følge af overtrædelserne af artikel 101 TEUF og artikel 9 i Lei n.º 19/2012 (lov nr. 19/2012) i forbindelse med disse konkurrencebegrænsende praksisser, idet der træffes de foranstaltninger til sikring af forholdsmæssigheden, som retten måtte anse for at være passende, og

6. Sagsøgte underrettes om sagsøgerens hensigt om på vegne af alle forbrugere med bopæl i Portugal at anlægge et erstatningssøgsmål mod sagsøgte til fordel for de forbrugere med bopæl i Portugal, som er berørt af de pågældende konkurrencebegrænsende praksisser, såfremt det bekræftes, at forbrugernes individuelle homogene interesser har lidt skade, med henblik på at disse forbrugere kompenseres for de skader, de har lidt som følge af disse praksisser, med de formål og de retsvirkninger, der er fastsat i den civile lovbogs artikel 323, stk. 1.

Sagsøgeren har gjort følgende gældende:

- a. Europa-Kommissionen vedtog afgørelse af 21. februar 2020 i sagen AT.40528 – Holiday Pricing, hvorefter sagsøgte mellem januar 2014 og december 2015 havde overtrådt artikel 101 TEUF og artikel 53 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) ved i forbindelse med kontrakter at anvende vertikale praksisser, som sondrede mellem forbrugerne efter deres nationalitet eller bopælsland, idet aktive og passive salg af indkvartering på hoteller, som selskabet driver eller ejer, til forbrugere, som var statsborgere i de medlemsstater, som selskabet selv fastlagde, eller som havde fast bopæl i disse stater, blev begrænset, for hvilket det blev tilpligtet at betale en bøde på i alt 6 678 000 EUR.

- b. Den nævnte afgørelse blev vedtaget i samarbejde med sagsøgte (som derfor blev indrømmet en nedsættelse af bøden) og er endelig, eftersom den ikke blev påklaget.
- c. Sagsøgeren ønsker bekræftet, at de konkurrencebegrænsende handlinger fra sagsøgtes side, som anføres i afgørelsen, således som det synes at fremgå af den geografiske udstrækning af de praksisser, der er beskrevet i afgørelsen, har været til skade for almene interesser, som er forfatningsmæssigt beskyttede i Portugal, og individuelle homogene interesser for forbrugere med bopæl i Portugal, og i givet fald at få fastslået, hvilket beløb de forvoldte skader andrager.
- d. På baggrund af de offentligt tilgængelige oplysninger og dokumenter kan sagsøgeren ikke på detaljeret vis foretage de konstateringer, der er nævnt i foregående afsnit, eller gå ud over den generelle konklusion om, at praksissen har haft virkninger i Portugal.
- e. Såfremt sagsøgeren efter at have fået adgang til de bevismidler, hvorom denne har anmodet i stævningen, godtgør, at sagsøgtes konkurrencebegrænsende handlinger har været til skade for almene interesser og individuelle homogene interesser for forbrugere med bopæl i Portugal, påtænker sagsøgeren på grundlag af de indsamlede beviser at anlægge et søgsmål med påstand om, at det fastslås, at der foreligger konkurrencebegrænsende adfærd, og at der betales en erstatning, alene på grundlag af overtrædelser af konkurrenceretten, idet sagsøgeren udøver den ret til at anlægge kollektivt søgsmål, som selskabet er tillagt ved den portugisiske forfatning og lovgivning, på vegne af de skadelidte forbrugere med bopæl i Portugal.
- f. Ved skrivelse af 15. april 2021 anmodede sagsøgeren sagsøgte om de heri anførte bevismidler af de grunde og med de formål, der var anført i stævningen, og gav sagsøgte en svarfrist på 15 arbejdsdage.
- g. Ved skrivelse af 14. maj 2021 meddelte sagsøgte sagsøgeren, at selskabet afviste at give adgang til nogen af de bevismidler, hvorom der var anmodet, af de grunde, der blev angivet i denne skrivelse.
- h. Sagsøgeren ønsker adgang til følgende dokumenter, som angiveligt er i sagsøgtes besiddelse, uden at dette berører andre dokumenter eller nogle af disse, som retten anser for at være relevante og (tilstrækkeligt) nødvendige med henblik på det formål, der forfølges med anmodningen [udelades] [processuelle detaljer]:

Med henblik på at fastslå og efterprøve rækkevidden og virkningen af den omhandlede konkurrencebegrænsende praksis:

- i. »Et dokument, som indeholder sagsøgtes almindelige aftalevilkår og aftalebetingelser (»Meliá's Standard Terms«), der blev anvendt mellem

januar 2014 og december 2015, og hvortil der navnlig henvises i punkt 19 og 24 i Kommissionens afgørelse«.

- ii. De 4 216 aftaler om salg af indkvartering, som blev indgået i 2014 og 2015 direkte mellem sagsøgte og/eller dennes datterselskab Apartotel, S.A., og i afgørelsen nævnte mellemmand, som indeholder den udtrykkelige betingelse, at salgene inden for Den Europæiske Union udelukkende kunne foretages til forbrugere, som var statsborgere i de lande, der var angivet i aftalen, eller havde fast bopæl i disse lande, eller alternativt en komplet liste over disse aftaler med angivelse for hver enkelt aftale af de heraf omfattede hoteller tilhørende sagsøgte, det godkendte salgsområde og aftalens løbetid.
- iii. Dokumenter med angivelse af de 140 hoteller tilhørende sagsøgte, som var omfattet af disse aftaler om salg af indkvartering, der blev indgået direkte mellem sagsøgte og/eller dennes datterselskab Apartotel, S.A., og mellemmand inden for salg af indkvartering, og blev indgået mellem januar 2014 og december 2015.

Med henblik på at fastslå og efterprøve de skader, forbrugerne blev påført, og omfanget heraf:

- i. Dokumenter, tabeller eller undersøgelser, som er i sagsøgtes besiddelse, og som angiver dennes samlede årlige salg fra 2014 til i dag (2021) i henhold til alle de aftaler om salg af indkvartering på sagsøgtes resorthoteller, og endvidere dokumenter, tabeller eller undersøgelser, som er i sagsøgtes besiddelse, og som angiver eller hvoraf det er muligt at udlede den procentandel af disse salg, som blev gennemført i henhold til de 4 216 aftaler om indkvartering på sagsøgtes resorthoteller som identificeret af Europa-Kommissionen fra 2014 til i dag (2021).
- [ii.] Dokumenter, som er i sagsøgtes besiddelse, og som for perioden mellem januar 2014 og udløbet af løbetiden for den sidste af de nævnte 4 216 aftaler om salg af indkvartering (som formentlig indtraf efter december 2015) angiver følgende (eller hvoraf følgende fremgår præcist eller ved estimat eller tilnærmelse):
 - 1) Antallet af forbrugere med bopæl i Portugal, som var indkvarteret på de 140 hoteller tilhørende sagsøgte, som var genstand for aftalerne om salg af indkvartering med konkurrencebegrænsende vilkår.
 - 2) Det gennemsnitlige antal nætter, hvor forbrugerne var indkvarteret på disse hoteller tilhørende sagsøgte.
- [iii.] Dokumenter, som er i sagsøgtes besiddelse, og som angiver, eller hvoraf fremgår de endelige minimums-, gennemsnits- og maksimumspriser for indkvartering for hver indkvarteringsenhed på hvert hotel på de 140 hoteller, der var genstand for aftalerne om salg af indkvartering med

konkurrencebegrænsende vilkår, både hvad angår ikke-elektroniske salg og onlinesalg og deres udvikling over tid fra januar 2014 til december 2020.

- [iv.] Dokumenter, som er i sagsøgtens besiddelse, herunder markedsundersøgelser, som er bestilt eller erhvervet af sagsøgte, og som angiver eller som gør det muligt at beregne sagsøgtens og dennes vigtigste konkurrenters markedsandele (eller estimerer heraf) i perioden mellem januar 2014 og udløbet af løbetiden for den sidste af de nævnte 4 216 aftaler om salg af indkvartering i hver medlemsstat i Unionen.
- [v.] Dokumenter, som er i sagsøgtens besiddelse, herunder markedsundersøgelser, som er bestilt eller erhvervet af sagsøgte, og som beskriver eller hvoraf kan udledes de forskellige typer af eller profiler for gæster, der var indkvarteret i de forskellige hotelklasser blandt de 140 hoteller, der var genstand for de salgsaftaler med konkurrencebegrænsende vilkår, som blev identificeret i afgørelsen, samt deres gennemsnitlige forbrugsmønstre.
- [vi.] Stævninger indgivet i forbindelse med erstatningssøgsmål mod sagsøgte i hver medlemsstat i EØS anlagt af forbrugere eller forbrugerorganisationer på grundlag af sagsøgtens konkurrencebegrænsende praksisser som omhandlet i Europa-Kommissionens afgørelse [eller alternativt identifikation af de respektive sagsnumre].

*

Efter at i) underretningen af Europa-Kommissionen, ii) underretningen ved offentlig meddelelse til alle forbrugere på Portugals område og iii) underretningen af sagsøgte var gennemført,

erklærede Europa-Kommissionen, at den ikke ønskede at fremsætte skriftlige bemærkninger.

[Udelades]

[Udelades] [Dokumenter, som er fremlagt af parterne, og behandlingen heraf]

*

Herefter blev der afsagt dom, hvorved sagsøgerens påstande blev taget til følge, og hvori følgende blev fastslået:

»1. MELIÁ HOTELS INTERNATIONAL, S.A., [udelades] underrettes [udelades] med henblik på, at denne fremlægger følgende dokumenter for denne ret og tilføjer dem til sagsakterne på en sådan måde, at de er eller gøres tilgængelige for sagsøgeren gennem et teknisk medie:

- i. »Et dokument, som indeholder sagsøgtens almindelige aftalevilkår og aftalebetingelser (»Meliá's Standard Terms«), der blev anvendt mellem januar

2014 og december 2015, og hvortil der navnlig henvises i punkt 19 og 24 i Kommissionens afgørelse«.

ii. De 4 216 aftaler om salg af indkvartering, som blev indgået i 2014 og 2015 direkte mellem sagsøgte og/eller dennes datterselskab Apartotel, S.A., og i afgørelsen nævnte mellemmand, som indeholder den udtrykkelige betingelse, at salgene inden for Den Europæiske Union udelukkende kunne foretages til forbrugere, som var statsborgere i de lande, der var angivet i aftalen, eller havde fast bopæl i disse lande, eller alternativt en komplet liste over disse aftaler med angivelse for hver enkelt aftale af de heraf omfattede hoteller tilhørende sagsøgte, det godkendte salgsområde og aftalens løbetid.

iii. Dokumenter, tabeller eller undersøgelser, som er i sagsøgtes besiddelse, og som angiver dennes samlede årlige salg fra 2014 til i dag (2021) i henhold til alle de aftaler om salg af indkvartering på sagsøgtes resorthoteller, og endvidere dokumenter, tabeller eller undersøgelser, som er i sagsøgtes besiddelse, og som angiver eller hvoraf det er muligt at udlede den procentandel af disse salg, som blev gennemført i henhold til de 4 216 aftaler om indkvartering på sagsøgtes resorthoteller som identificeret af Europa-Kommissionen fra 2014 til i dag (2021).

iv. Dokumenter, som er i sagsøgtes besiddelse, og som for perioden mellem januar 2014 og udløbet af løbetiden for den sidste af de nævnte 4 216 aftaler om salg af indkvartering (som formentlig indtraf efter december 2015) angiver følgende (eller hvoraf følgende fremgår præcist eller ved estimat eller tilnærmelse):

1) antallet af forbrugere med bopæl i Portugal, som var indkvarteret på de 140 hoteller tilhørende sagsøgte, som var genstand for aftalerne om salg af indkvartering med konkurrencebegrænsende vilkår.

2) det gennemsnitlige antal nætter, hvor forbrugerne var indkvarteret på disse hoteller tilhørende sagsøgte.

v. Dokumenter, som er i sagsøgtes besiddelse, og som angiver, eller hvoraf fremgår de endelige minimums-, gennemsnits- og maksimumspriser for indkvartering for hver indkvarteringsenhed på hvert hotel på de 140 hoteller, der var genstand for aftalerne om salg af indkvartering med konkurrencebegrænsende vilkår, både hvad angår ikke-elektroniske salg og onlinesalg og deres udvikling over tid fra januar 2014 til december 2020.

vi. Dokumenter, som er i sagsøgtes besiddelse, herunder markedsundersøgelser, som er bestilt eller erhvervet af sagsøgte, og som angiver eller som gør det muligt at beregne sagsøgtes og dennes vigtigste konkurrenters markedsandele (eller estimerer heraf) i perioden mellem januar 2014 og udløbet af løbetiden for den sidste af de nævnte 4 216 aftaler om salg af indkvartering i hver medlemsstat i Unionen.

vii. Dokumenter, som er i sagsøgtes besiddelse, herunder markedsundersøgelser, som er bestilt eller erhvervet af sagsøgte, og som beskriver eller hvoraf kan udledes de forskellige typer af eller profiler for gæster, der var indkvarteret i de forskellige hotelklasser blandt de 140 hoteller, der var genstand for de salgsaftaler med konkurrencebegrænsende vilkår, som blev identificeret i afgørelsen, samt deres gennemsnitlige forbrugsmønstre.

2. Adgangen til de pågældende dokumenter begrænses til parterne, deres retlige repræsentanter og eksperter, som er underlagt tavshedspligt.

3. Sagsøgerens anvendelse af oplysningerne i de nævnte dokumenter begrænses til anlæggelsen af et erstatningssøgsmål vedrørende overtrædelse af konkurrenceretten og kan ikke anvendes til noget andet formål.«

- 2 Efter at sagsøgte havde iværksat appel, stadfæstede Tribunal da Relação (appeldomstol) den appellerede dom i det hele.
- 3 Ved indledende afgørelse truffet af den forelæggende ret, Supremo Tribunal de Justiça [(herefter »Supremo Tribunal (øverste domstol)«)], den 7. februar 2024 blev kassationsappellen antaget til realitetsbehandling.

I denne afgørelse blev følgende fastslået:

»[Udelades]

Ud over at der ikke foreligger afgørelser på området fra Supremo Tribunal (øverste domstol), er dette område således yderst kompliceret og kræver et vanskeligt fortolkningsarbejde, idet det nødvendiggør en samlet undersøgelse af bestemmelserne i national ret og i EU-retten i lyset af den allerede foreliggende praksis fra Domstolen på området (jf. dommene i sag C-163/21, præmis 67 og 68, og C-57/21, præmis 72-77).

[Udelades]

[Udelades]« [Begrundelse for antagelsen af appellen til realitetsbehandling]

- 4 **Det spørgsmål, som Tribunal Supremo (øverste domstol) rejser** i forbindelse med det »særlige anerkendelsessøgsmål om fremlæggelse af dokumenter«, som ASSOCIAÇÃO IUS OMNIBUS har anlagt mod MELIÁ HOTELS INTERNATIONAL, S.A, kræver en vurdering og anvendelse af national ret og af EU-retten; der er navnlig behov for at afklare, hvorledes artikel 5, stk. 1-3, i direktiv 2014/104/EU af 26. november 2014 og artikel 12 og 13 i Lei n.º 23/2018 (lov nr. 23/2018) af 5. juni 2018, særligt hvad angår opfyldelsen af kravene om rimelighed, nødvendighed og forholdsmæssighed, som er en forudsætning for iværksættelsen af de foranstaltninger vedrørende adgang til de oplysninger, hvorom der er anmodet i den foreliggende sag.

Sagsøgerens påstande nødvendiggør desuden vurdering, fortolkning og anvendelse af EU-retlige bestemmelser.

Appellanten har gjort gældende, at der bør indgives en anmodning om præjudiciel afgørelse, og har formuleret de konkrete spørgsmål, der efter selskabets opfattelse bør forelægges.

Den forelæggende ret er bevidst om, at det følger af (både den nationale og Unionens) retspraksis og den juridiske litteratur, at det ikke kun er, når spørgsmålet er så åbenbart, at der ikke er nogen rimelig fortolkningstvivel med hensyn til, hvordan det skal afgøres (*acte claire*-doktrinen), at den nationale ret ikke er forpligtet til kun at indgive en anmodning om præjudiciel afgørelse.

Principielt og som hovedregel er indgivelsen af en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267, stk. 2 og 3, TEUF kun fakultativ.

Der findes dog undtagelser fra denne regel.

En af disse undtagelser fremgår af artikel 267, stk. 3, TEUF, hvorefter retten er pligtig til at indbringe en sag for Domstolen, når der rejses et spørgsmål ved en »national ret, hvis afgørelser ifølge de nationale retsregler ikke kan appelleres«, dvs. når spørgsmålet rejses ved en national ret, som træffer afgørelse i sidste instans, således som det er tilfældet for Supremo Tribunal (øverste domstol).

Det er dog ligeledes ubestridt, at den forpligtelse til at indgive en anmodning om præjudiciel afgørelse, som påhviler Supremo Tribunal (øverste domstol), en national ret, som træffer afgørelse i sidste instans, ikke er absolut.

Der er undtagelser fra reglen, bl.a. hvis den bestemmelse, som skal anvendes, er så klar og åbenbar, at der ikke er nogen rimelig tvivl (jf. i denne henseende Mariana Nogueira Sá, *Artigo 267 TFUE: Lex Imperfecta? Das Consequências da Omissão do Reenvio Prejudicial à Luz da Lei Civil Portuguesa*, s. 24 ff., hvori forfatteren med henvisning til Domstolens dom i Cilfit-sagen opregner de tre situationer, hvor en national ret, på trods af at den træffer afgørelse i sidste instans, er fritaget fra forpligtelsen til at indgive en anmodning om præjudiciel afgørelse).

Der er tale om en undtagelse fra reglen om, at indgivelse af en anmodning om præjudiciel afgørelse er obligatorisk, hvorfor »den nationale ret, hvis afgørelser ifølge de nationale retsregler ikke kan appelleres, skal være sikker på, at den pågældende fortolkning også fremgår klart for de øvrige retter i medlemsstaterne og for Domstolen« (Alessandra Silveira, *op. cit.*, s. 4).

Derfor »er en national ret, hvis afgørelser ifølge de nationale retsregler ikke kan appelleres, forpligtet til at forelægge sagen for Domstolen for at fjerne risikoen for en urigtig fortolkning af EU-retten« ifølge [Domstolens] dom af 9. september 2015, Ferreira da Silva e Brito, præmis 44, som citeres og kommenteres af Alessandra Silveira, *op. cit.*

Heraf følger, at en undladelse af at indgive en anmodning om præjudiciel afgørelse kan begrænse den effektive domstolsbeskyttelse af de rettigheder, som EU-retten tillægger borgerne.

I lyset af Domstolens praksis kan det konkluderes, at den nationale ret, der træffer afgørelse i sidste instans, skal »opfylde sin forpligtelse til at indgive en anmodning om præjudiciel afgørelse, hver gang et spørgsmål om EU-retten rejses ved den«.

Den er kun fritaget fra denne forpligtelse, hvis den fastslår, at »spørgsmålet ikke er relevant, eller at den pågældende EU-retlige bestemmelse er blevet fortolket af Domstolen, at den korrekte anvendelse af EU-retten fremgår med en sådan klarhed, at der ikke er nogen rimelig fortolknings tvivl« (Alessandra Silveira, op. cit., s. 14).

I den foreliggende sag drejer det sig, således som det også anføres i den indledende afgørelse, hvorved kassationsappellen blev antaget til realitetsbehandling, om at fastslå, hvilke kriterier der »skal være retningsgivende for opfyldelsen af kravene om rimelighed, nødvendighed og forholdsmæssighed med henblik på anvendelsen af mekanismen for adgang til specifikke LPE-dokumenter, navnlig spørgsmålet om, hvorvidt det i denne henseende er tilstrækkeligt blot at påberåbe sig en afgørelse truffet af Europa-Kommissionen om konstatering af en overtrædelse«.

Den forelæggende ret har ikke kendskab til nogen afgørelse truffet af Supremo Tribunal (øverste domstol) vedrørende det spørgsmål, der er genstand for den foreliggende sag.

Som det bemærkes i den forelæggende rets førnævnte indledende afgørelse: »Ud over at der ikke foreligger afgørelser på området fra Supremo Tribunal (øverste domstol), er dette område således yderst kompliceret og kræver et vanskeligt fortolkningsarbejde, idet det nødvendiggør en samlet undersøgelse af bestemmelserne i national ret og i EU-retten i lyset af den allerede foreliggende praksis fra Domstolen på området (jf. dommene i sag C-163/21, præmis 67 og 68, og C-57/21, præmis 72-77).«

Som appellanten med rette har gjort gældende, vedrører den foreliggende sag **»fortolkningen og anvendelsen af direktivets bestemmelser vedrørende erstatningssøgsmål, nærmere bestemt artikel 5, stk. 1, og det heri fastsatte krav om skadens plausibilitet«** og eftersom Supremo Tribunal (øverste domstol) er den nationale ret, der træffer afgørelse i sidste instans, bør dette spørgsmål gøres til genstand for en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til **artikel 267, litra b), TEUF**.

[Udelades]

[Udelades] [Det præjudicielle spørgsmål, som appellanten ønsker forelagt]

- 5 På baggrund af ovenstående betragtninger har Supremo Tribunal (øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til EF-traktatens artikel 234 (en ordning, som har til formål at sikre et grundlæggende princip i [Unionens] retsorden: princippet om ensartet fortolkning af EU-retten).

[Udelades]

II. Afgørelse

[Efter at være blevet underrettet herom har parterne udtalt sig om den anmodning om præjudiciel afgørelse, som skal indgives til Domstolen. Ved kendelse har Supremo Tribunal (øverste domstol) anerkendt, at der bør tilføjes et første præjudicielt spørgsmål, der, såfremt det besvares bekræftende, vil afklare den omhandlede problemstilling. Ved Supremo Tribunals (øverste domstol) kendelse, som udgør en del af den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse, forelægger Supremo Tribunal (øverste domstol) følgende præjudicielle spørgsmål].

På baggrund af ovenstående betragtninger og i henhold til de førnævnte bestemmelser bestemmes, at det ikke er muligt at videreføre behandlingen af appellen, og Den Europæiske Unions Domstol forelægges – idet sagen udsættes på dennes afgørelse – følgende præjudicielle spørgsmål:

1. Finder artikel 5, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/104/EU af 26. november 2014 anvendelse på et søgsmål med påstand om adgang til bevismidler før anlæggelsen af et erstatningssøgsmål som omhandlet i dette direktivs artikel 2, nr. 4)?

Såfremt det foregående præjudicielle spørgsmål besvares bekræftende:

2. Indebærer kravet om skadens plausibilitet, som følger af artikel 5, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/104/EU af 26. november 2014, altid, at sagsøgeren skal godtgøre, at det i hovedsagen er mere sandsynligt, at de repræsenterede forbrugere, i dette tilfælde forbrugere med bopæl i Portugal, har lidt skader, end det modsatte?

3. Kan de nationale retter støtte kriteriet om skadens plausibilitet i henhold til artikel 5, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/104/EU af 26. november 2014 alene på det forhold, at der foreligger en afgørelse vedtaget af de kompetente konkurrencemyndigheder[?] Det ønskes nærmere bestemt oplyst, hvilken betydning det har i forbindelse med denne undersøgelse, at der er tale om en afgørelse vedtaget inden for rammerne af en forligsprocedure vedrørende en vertikal overtrædelse af EU-konkurrenceretten.

[Udelades]

Lissabon, den 4. marts 2024 [processuelle bemærkninger]

ARBEJDS
DOKUMENT